

PODAWANIE (60) *sb n*

podawanie (60), [**podowanie**].

o oraz drugie a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie), pierwsze a oraz e pochylone; podo- z tekstu nie oznaczającego pochyleń.

sg *N* podawanię (9); -é (3), -(e) (6). ◇ *G* podawaniã (18). ◇ *D* podawaniu (2). ◇ *A* podawanié (15); -é (2), -(e) (13). ◇ *I* podawani(e)m (1) *GliczKsiqż*, podawanim (1) *KromRozm I*. ◇ *L* podawaniu (8). ◇ *pl N* podawaniã (3). ◇ *A* podawaniã (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Prawo nadawania beneficjów kościelnych; ius patronatus BartBydg, JanStat, Cn; collatio JanStat, Cn; beneficium et (vel) munus, commissio Ecclesiae, ius edendi a. praesentandi sacerdotis in locum demortui sufficiens, ius patrocinii, nominatio et proditio, sacerdotium (beneficiarium) Cn (34) : ius patronatus, podawanye, est potestas ad instituendum beneficium ecclesiasticum BartBydg 78; KrowObr 38v; Podawania żaden mieć niemoże w dzierżanie [!] bes nálezego dozwozenia UstPraw Bv, B [2 r.], Bv; BielKron 180, 219v; Podawania, które nie będą ná Liściéch wyrázone, Królewkiému podawaniu łá záchowané. SarnStat 173, 172, 173, 174 [2 r.], 1308.*

podawanie czego (9): ComCrac 21; Dla czego thez drudzy kilká lat pánom fie tym wyfluguyã/ ktorzy duchownego chlebá podawányem władáyã y łíáffuyã. GliczKsiqż O5; GroicPorz t4; Práwá Duchownego Księgi wtore o podawaniu beneficij. SarnStat 173 żp, 52, 179, 192, 193, 215.

podawanie czyje [= komu przysługujące] [w tym: pron poss (8), G sb i pron (6), ai poss (4)] (11): Tãm Gámrat zarázem opowiedział fie/ że to beneficium/ iego iest podawania/ áni żadného ná nim chce ciérpieć/ ieno kogo ón ná nié włádzi KochAp 7; Kto łobie vprosi Duchowné opátrzenie podawania Królewkiého, álbo poddánych iego, iáko ma bydż karan. SarnStat 172, 172, 173 [4 r.], 192, 193, 924 [2 r.]; [Jest w tej wsi kościół wielki murowany, plebanija dobra podawania JKM LustrMaz II 34].

W charakterystycznych połączeniach: podawanie (o)bronić (2), mieć, przywłaszcząć, puścić w ręce, skazać, uprosić (upraszać) (2), utwierdzić, wydrzeć, wyprawować, zepsować; podawaniem szafować, władać; podawanie beneficij (6), duchownego chleba (opatrzenia) (2), ołtarzy (ołtarzow) (2), plebanij (2), prebend (2); podawanie krolewskie (4), panow, poddanych (6), szlachty.

Wyrażenie: »podawanie kościelne [= stanowisk kościelnych]« (1): Iełcze tez kv łádu dvchownemv przyšlvšlec ma rozprava a podawanie kościelne Plebanyei ołtarzow, praebend y ynnych beneficij. ComCrac 21; [Wejrzyż jeszcze na podawania kościelne, ktore iura patronatus zowã. KuczPrzestr 76].

2. *Prawo podawania kandydatów na stanowiska (papieskie, cesarskie, biskupie) [w tym: czego (12)] (14) : Benedyktus dwunałty/ izali łobie zdradliwie nieprzywłáftzał podawanie Biskupsthw y wšyřthkich Prelátur? KrowObr 39v, Qq4v; [Cesarz Otto] oddalił podawanie łtolcá Papiełkiego od Rzymian do Cefárzá y do iego potomkow BielKron 174, 172 [2 r.], 174, 175v, 176v, 177 [2 r.], 177v, 180.*

podawanie komu (1): ná którym [synodzie] potwirdził klátwy Grzegorzá Papiežá przeciw Gilbertowi y Henrykowi o podawanie niegodnym tego łtolcá. BielKron 177v.

podawanie czyje [= przez kogo] (1): LVdowikus trzeci Arnolfow łyn oštáteczny/ z narodu Kárlá wielkiego/ ktory nie był od Papiežá pomázan/ iz był z Niemieckiego podawania BielKron 173.

podawanie czyje [= kogo] (1): Chcąc vpokoić Włofkie kráiny/ odstąpił zálię Papiefskiego podawánia/ ktore iego przodkowie trzymáli. *BielKron* 180.

W charakterystycznych połączeniach: oddalić podawanie, przenieść, przywłaszczyć; podawanie biskupstw (2), cesarstwa (2), majestatu, papiestwa, prelatur, stolca papieskiego (cesarskiego) (6); papieskie podawanie.

3. Przekazywanie; traditio Cn (4) :

podawanie czyje komu (1): moc ná kazanie/ Chrzczenie/ y odpufzczenie grzechow/ [...] od famego Bogá ábo świežo daná/ [...] ábo więc przez ludzkie podawanie iey iednego drugiemu iść musi. *SkarJedn* 49.

a. Przedstawianie słowne, podawanie do wiadomości (3) :

a. Proponowanie; tu o licytacji; licitatio Mącz, Cn (1) : Licitatio, Tárgowanie/ podawanie. *Mącz* 192d.

β. Głoszenie, nauczanie [czego] (2) : ktorzy [uczniowie Lutrowi] wlfędy fy wtrácáyá/ á podawánim lubych rzeczy [...] ludzye nyeuftáwiczne/ vtrátne/ á wrozumye fwym nyepoftánowyone zwodzą. *KromRozm I D4v*.

Wyrażenie: »podawanie nauki [komu]« (1): A ty dzieię Prorokiem nawyźszego będziefz názwane [...]. Y dla podawánia náuki zbáwienney ludowi ie⁸⁰ *LatHar* 46.

4. Dawanie, udzielanie [kogo, czego] (5) : ktorzy álbo powiádaią że fá niepożyteczne [odpusty]/ álbo że niemálz w Kościele mocy ich podawánia. *WujJud* 92, 26.

a. Dawanie do jedzenia lub picia (3) : [Mamka mówi:] A ná tóz mi to wyfzły mé wierné poltugi? Od mléká podawánia/ áz przez ten wiek długi? *GosłCast* 63.

α. O Komunii Św. (2) : nie tákyego nyefpráwuyá ich fárarzowye/ pátyrzwowye/ y fludzy kofcyelni/ o krom kazánia á podawánia fwytołci *KromRozm III K8*.

podawanie ku czemu (1): [to] zaráz ony przekłęto/ ktorzyby twierdzili/ [...] iż ofiárowanie nic infzego nie ieft/ iedno Pána Chriftułá ku iedzeniu podawanie. *KuczbKat* 190.

5. Poddawanie oblegającym [czego] (1) :

Wyrażenie: »podawanie w ręce [czyje]« (1): ztąd mordu/ ztąd zdrády nád Pány włáfnymi/ y podawánié zamków/ y miał w ręce nieprzyziacielfkié. *KochWr* 32.

6. Wydawanie plonów; przen (1) :

Wyrażenia: »podawanie owocow« (1): Obácźze thy iefliżeś nie ieft iáko pięknym drzewem ftworzon od Pána twoiego/ á iefliże cie nie fthworzył ku podawánium wdzyęcznych owocow s siebie *RejPos* 204v.

»podawanie z siebie« (1): *RejPos* 204v cf »podawanie owocow«.

7. Sprawianie, aby coś gdzieś się znalazło, wysyłanie [czego dokąd] (1) : A iż tákové podawanie foli [porrectio salis *JanStat* 53] Rułkiéy do fkládu Bydgołkiégo niemoże ták prędko bydź przywiedzioné/ dopufczamy: áby [...] *SarnStat* 387.

8. [Poddaniestwo [czyje]: SMOLEŃSK, IŻ W PODOWANIU BYŁ litewskim zawždy, I książę ich dawało trybut na rok każdy, Jurij Świętosławowicz od hołdu się wzbraniał *StryjPoczqt* 331.]

Synonimy: 3. objawianie, obwieszczanie; a.α. proponowanie; β. nauczanie; 4.a.α. udzielanie.

Cf **PODAWAĆ**

KW, MM